

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№7 (207) ТРАВЕНЬ 2016 ГОД

У ЦЭТРЫ ЎВАГІ

ДАНІНА ПАМЯЦІ

У пачатку траўня быў праведзены аб'езд усіх воінскіх пахаванняў і месцаў масавага знішчэння мірнага насельніцтва. Кожная памятная мясціна дагледжаная, упрыгожаная, там праведзены касметычны рамонт — гэта своеасаблівая даніна павагі нашчадкаў за подзвіг дзядоў.

Усяго на тэрыторыі нашага раёна знаходзяцца 52 воінскія пахаванні часоў Вялікай Айчыннай вайны і тры месцы масавага знішчэння мірнага насельніцтва за сувязь з партызанамі і мірнага яўрэйскага насельніцтва.

Падобныя пахаванні — гэта наша памяць аб тых, хто загінуў за нашу свабоду і незалежнасць. Зразумела, напярэдадні Дня Перамогі да гэтых месцаў асаблівыя адносіны. У гэтым годзе на рамонт ваенных пахаванняў выдаткаваны 83 мільёнаў рублёў.

На ваенных пахаваннях у вёсках Полцева і Роўнае цяпер быў праведзены капітальны рамонт. Рэканструкцыяй займаліся спецыялісты з «Шумилиноторгстрой» і ПМК-70 — менавіта яны ўзялі на сябе абавязак завершыць усе работы да 9 траўня.

Ян Вайтовіч

ДЗЯРЖАЎНЫ НАГЛЯД

ПРАФІЛАКТЫЧНЫЯ РЭЙДЫ

Чарговыя сумесныя рэйды прайшлі на тэрыторыі Шуміліна, Лаўжанскага, Дабейскага і Сіроцінскага сельскіх Саветаў. У першую чаргу камісія з адказных асобаў наведвалася ў сем'і, якія выхоўваюць малалетніх дзяцей і якія стаяць на розных відах уліку грамадзян.

З бацькамі праводзілася інфармацыйна-тлумачальная праца, галоўным напамінам у якой стала неабходнасць захавання правілаў пажарнай бяспекі ў побыце.

Былі праверaны аўтаномныя пажарныя апавяшчальнікі, а таксама недапушчальнасць пакідання малалетніх дзяцей без нагляду. Для больш падрабязнай інфармацыі аб патрабаваннях пажарнай бяспекі пры эксплуатацыі пячнога ацяплення, газавага і электраабсталявання, ўручаліся рэкамендацыі па зніжэнні рызыкі ўзнікнення пажараў, навучальныя прафілактычныя памяткі і брашуры.

Сяржук Крупскі

ГАНДАЛЬ

КІРМАШ У ШУМІЛІНЕ

Напрыканцы красавіка на тэрыторыі шумілінскага рынка прайшоў веснавы кірмаш.

Любы кірмаш — гэта добры спосаб заявіць пра сябе, прадставіць сваю прадукцыю і прадаць яе з мэтай павелічэння рознічнага тавараабароту і забеспячэння попыту жыхароў раёна. Сёлета сваю прадукцыю і тавары на рынак жыхарам і гасцям раёна прывезлі на продаж прадпрыемствы АПК, гандлю, грамадскага харчавання і прыватныя гаспадары.

З самай раніцы шумілінскія пакупнікі ахвотна набывалі харчовыя тавары «Глыбоцкага малочна-кансервавага камбіната», «Віцебскага мясакамбіната», гародніну і садавіну мясцовых прыватных гандляроў.

Карысталася попытам зерне. Нягледзечы на тое, што свіное пагалоўе ў раёне пасля вядомых падзеяў значна зменшылася, зерне разбіралі добра. Прынамсі, прывабіла тое, што каштавала яшчэ адносна нядорага.

Да прыкладу, за вядро пшаніцы з сельгаспрадпрыемства «Прыазерны мір» прасілі 25 тысяч рублёў, за вядро ячменя- 20 тысяч. Адпаведна мех пшаніцы каштаваў 117 тысяч, ячменю — 100 тысяч. Распрадалі амаль усю машыну.

Што датычыцца насення «другога» хлеба, то на яго ахвотнікаў было не дужа багата. Варта сказаць, што адзін прыватнік прадаў да абеду ўсяго пяць вядзёр бульбы гатунку «Ласунак» за 100 тыс. рублёў — кошты невысокія. А за месца на рынку заплаціў болей за 90 тыс. рублеў! Дарэчы, кірмаш чамусьці быў платны для гандляроў. Садавод, які прыехаў з Лепеля, выклаў за месца 150 тысяч рублёў.

Саджанцамі пладовых дрэў і кустоў бойка гандляваў прадпрымальнік з Лепеля. Найбольш шумілінцы разбіралі саджанцы яблыні (гатункі Алена, Імрус, Фрыдом, Чэмпіён і інш.), агрэсту і парэчак.

Адзін саджанец яблыні прадаваўся па 70 тысяч рублёў, грушы — 100 тыс, слівы — 80 тыс., агрэсту — 40 тыс., парэчкі — 30 тыс.

Сярод гандлёвых радоў таксама можна было набыць кветкі.

Флоксы — за 20 тыс. рублёў, фарзіцыя (кустоўе) — 35 тыс., нарцыс — 7 тыс., званочкі — 2- 30 тыс., перыкаліс — 20-30 тыс.

Гандлёвых палатак, аднак, было нямнога, як дарэчы і пакупнікоў каля іх. Па ўсяму відаць, што кашалькі шумілінцаў на большую раскошу не дазваляюць.

Алесь Шумскі

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

РЭКОРДНЫ “ЎЛОЎ”

НАЛАВІЛІ ШЧУПАКОЎ НА ЧАТЫРЫ СОТНІ МІЛЬЁНАЎ

На меліярацыйным канале каля возера Сасноўскага дзяржінспектары затрымалі дваіх браканьераў з Шуміліна. Штраф склаў на дваіх 430,9 млн. рублёў.

Як вядома, з 10 красавіка на Віцебшчыне ўступіла ў сілу забарона на лоўлю ўсіх відаў рыбы. У гэты перыяд штрафы за незаконна здабытую рыбу ўзрастаюць у тры разы. Такія жорсткія меры ўстаноўлены для аховы рыбных рэсурсаў у нераставы перыяд. Да таго ж ужо месяц (з 9 сакавіка) на Віцебшчыне дзейнічае забарона на вылаў шчупака. Як паказвае практыка, грубыя парушэнні гэтых правілаў каштуюць браканьерам касмічныя штрафы.

На меліярацыйным канале каля возера Сасноўскага дзяржінспектары затрымалі дваіх браканьераў з райцэнтра. Мужчыны рыбачылі забароненай сеткавай прыладай — мярожай. Рыба, якая пайшла на нераст на плыткаводдзе, апынулася лёгкай здабычай: браканьеры вывалілі 228 асобін шчупака.

Большая частка рыбы ва ўлове нават не дасягнула прамысловай меры. Аднак плаціць і за буйнага, і за дробнага шчупака прыйдзецца па адной цане — 9 базавых велічынь (амаль 2 мільёны рублёў) за кожную асобіну.Цяперувесьулоўабыйдзецца парушальнікам ў 430,9 мільёна рублёў. Акрамя гэтага іх чакае яшчэ і крымінальная адказнасць.

Дарэчы, сюжэт пра браканьераў з Шуміліна трапіў у праграму крымінальнай хронікі «Зона Х» На канале АНТ у праграме крымінальнай хронікі «Зона Х» 19 красавіка быў паказан сюжэт «Вялікі „ўлоў“». Адной з частак сюжэта стала відэа пра двух браканьераў з Шумілінскага раёна, якіх затрымалі інспектары Гарадоцкай межрайінспекцыі аховы жывёльнага і раслiннага свету. «Залатая» зараз рыба, якая ловіцца з парушэннем правілаў рыбалоўства.

Сяржук Крупскі

НАШЫ ЛАЎРЭАТЫ

ПІСЬМЕННІК АТРЫМАЎ ЛІТАРАТУРНУЮ ПРЭМІЮ

Літаратурнай прэміяй імя Пятруся Броўкі за 2015 год узнагароджаны трое сяброў Саюза пісьменнікаў Беларусі, у тым ліку і наш зямляк Віктар Улюценка (Антон Параскевін).

Іх урачыстае ўганараванне адбылося 28 красавіка ў віцебскай гарадской бібліятэцы.

У намінацыі «Проза (у тым ліку публіцыстыка і драматургія)» прэмію атрымаў шумілінскі пісьменнік-краязнаўца Антон Параскевін (у свеце — Віктар Улюценка).

Імя Антона Параскевіна (а гэта творчы псеўданім Віктара Васільевіча Улюценкі) добра вядомае за межамі Шумілiншчыны. Кнігі нашага земляка даспадобы ўсім, хто цікавіцца гісторыяй і краязнаўствам Віцебшчыны.

Пра малавядомыя гістарычныя факты пра падзеі і людзей, легенды і паданні, загадкі прыроды Шумілінскага краю напісана на старонках яго кніг. Маюцца ў Віктара Васільевіча празаічныя і паэтычныя літаратурныя творы.

Чатыры кнігі пісьменніка выйшлі ў свет: «Светлозар», «Августовская купель», «В краю каменных исполинов», «Камни говорят». Пра творчасць Віктара Улюценкі распавядалі Віцебскай бібліятэцы імя Максіма Горкага, дзе на мінулым тыдні ўжо чацвёрты год запар ладзілася цырымонія ўзнагароджання лаўрэатаў абласной літаратурнай прэміі імя Пятруся Броўкі.

З намінантаў-паэтаў пераможцай прызнана ганаровы член СПБ, кіраўнік народнага літаратурна-музычнага аб'яднання «Світанак» Шаркаўшчынскага РДК Кацярына Сосна.

А ў катэгорыі «Літаратура для дзяцей» журы адзначыла творчасць ганаровага члена СПБ Маіны Бабарыкі з Віцебска.

Абласная літаратурная прэмія імя Пятруся Броўкі, заснаваная ў 2012 годзе, — яскравае сведчанне захавання Віцебшчынай памяці пра земляка-класіка і падтрымкі яго сучасных паслядоўнікаў на ніве прыгожага пісьменства. Яе лаўрэатамі сталі ўжо 12 аўтараў.

У. Прылуцкі

ДУХОЎНАСЦЬ

ХРАМ УВЯНЧАЛІ ГАЛОЎНЫМ КУПАЛАМ

26 красавіка ў гарадскім пасёлку Шуміліна ўсталявалі галоўны купал на храм, які будуецца ў гонар Святыцеля Мікалая Цудатворца.

Усталяванню купала папярэднічаў хрэсны ход ад царквы святога прападобнага Афанасія Брэсцкага да храма Святыцеля Мікалая. Нягледзячы на дажджлівае надвор'е, у святочным шэсці ўдзельнічалі многія жыхары гарадскога пасёлка.

Хрэсны ход завяршыўся малебнам каля сцен храма, які будуецца і асвячэннем галоўнага купала і крыжа. Крыж усталююць у бліжэйшыя дні – паведамляе сайт Віцебскай дыяцэзіі.

Па заканчэнні малебна і спеваў з прывітальным словам да духавенства і жыхароў Шуміліна звярнуўся сакратар Віцебскага епархіяльнага ўпраўлення протаіерэй Уладзімір Разановіч. У сваёй прамове пратаерэй Уладзімір адзначыў, што храм, які будуецца, стане тым месцам, дзе жыхары пасёлка змогуць сустракацца з Богам у малітве. А крыж, які з'яўляецца нашым сцягам перамогі над смерцю і нашай прыладаю збаўлення, будзе сведчыць аб вечным жыцці.

У мерапрыемстве бралі ўдзел: сакратар Віцебскага епархіяльнага ўпраўлення протаіерэй Уладзімір Разановіч, благачынны Шумілінскай акругі протаіерэй Фёдар Пучынскі, благачынны Лепельскай акругі протаіерэй Адам Каляда, благачынны Лёзненскай акругі іерэй Вячаслаў Пашкевіч, клірык Свята-Пакроўскага сабора горада Віцебска дыякан Ян Белянец і духавенства Шумілінскага дабрачыння.

Гэты храм у Шуміліна будуюць усей талакой ужо амаль 4 гады. Вернікі збіралі ахвяраванні, зараблялі грошы, непасрэдна ўдзельнічалі ў суботніках і акцыях. Дапамагалі і прадпрыемствы раёна і вобласці. У цэлым насельніцтва і арганізацыі ўклалі ў будаўніцтва каля аднаго мільярда рублёў.

Аднак наперадзе яшчэ шмат працы па ўнутраным аздабленні і добраўпарадкаванні прылеглай тэрыторыі. Менавіта таму шумілінцы і надалей працягваюць збіраць ахвяраванні.

Мікалай Амбросаў

НОВЫЯ ВЫДАННІ

“НЕ ПРАСІ ПАЛЁГКІ Ў ЖЫЦЦЯ”

Выйшла у свет новая кніга Мікалая Мароза “Не прасі палёгкі ў жыцця”. Рамантычная аповесць “Русалка” распавядае пра гісторыю жыцця двух маладых журналістаў раёнкі, якім лёс наканаваў закахацца ў адну жанчыну.

Старонкі аповесці падаюць каларытныя вобразы журналістаў, супрацоўнікаў рэдакцыі, якія падказвае рэальнае жыццё. Фінал драмы – сумны, аднак чытача усцешвае, што гэта светлы сум, але ніяк не трагічны.

Яшчэ адна аповесць Міколы Мароза – “На ўсё свой час” хаця і зусім іншая па зместу, аднак таксама расказвае пра каханне. Каханне, якое праходзіць у суровых пошуках шчасця

Шчасця маладой работніцы школы – жанчыне с цяжкім лёсам, якая адна гадуе дзіця, вучыцца на настаўніцу і сустракае каханага чалавека.

У кнігу ўвайшлі тры апавяданні, таксама з перапляценнем жыццёвых калізій, абразкі, разважанні пісьменніка, дарожныя нататкі. Якпрапазаўважыўнашвядомы публіцыст Мікалай Мароз карацелькі -- “Карацелькі – жыццё ў мініяцюры”.

Алесь Прыбярэжны

СПОРТ

ФК “ШУМІЛІНА”: УЗЛЁТЫ І ПАДЗЕННІ

Шумілінскія футбалісты, рыхтуючыся да чэмпіянату вобласці, ва ўпартай барацьбе ўступілі гасцям гарадоцкага «Праменя». Увогуле, у ходзе падрыхтоўкі да чэмпіянату вобласці па футболу ФК «Шуміліна» некалькі матчаў правёў няўдала. Праўда, была адна бліскучая перамога над віцебскай футбольнай камандай «Славянскі Велес».

Аднак, нягледзячы на прыкрыя паразы, няўрымслівае «Шуміліна» не здавалася на волю лёсу.

Так, таварыскі матч, які адбыўся 7 траўня з камандай «Прамень» на сваім полі, атрымаўся напружаным і прынёс нямала пазітыўных эмоцый. Нашы футбалісты біліся да канца, што выклікае павагу. У выніку Прамень" (Гарадок) перамог ФК «Шуміліна» — 3:2

Трэнер гарадоцкай каманды Сяргей Куракоў наступным чынам ахарактаразаваў гульню ў Шуміліна: «Сціснуўшы зубы мы сёння выехалі на чарговы спарынг. Склад наш быў вельмі эксперыментальны: два брамніка гулялі па тайму ў поле, плюс Кірыл Банькоў (13 гадоў), які паставіў пераможную кропку ў нашай гульні.

У першым тайме гулялі не выразна, мяч не трымаўся, атрымалі два галы з-за ня ўважлівасці і пазіцыйных памылак. Здавалася, што ўсё, дадаць няма чым і няма каму. Але, нашы хлопцы разбегаліся, у абароне згулялі больш сабрана, у нападзе з'явіўся рух і асэнсаваныя перадачы.

Мы вырвалі гэтую гульню на характары і самааддачы, хоць вынік не мае асаблівага значэння. Сам факт, што людзі біліся і змагаліся да канца, выклікае павагу. Мы бачым, хто сапраўдныя байцы і тых, хто ахвяруючы сваім часам і здароўем, дапамагаюць нам. Дзякуй хлопцы за гульню!»

Перадусім «ФК Шуміліна» упэўнена абгуляла свайго віцебскага суперніка «Славянскі Велес» з лікам 6: 2. Шумілінцы дамінавала ў матчы, вялі ў ліку пасля першай паловы матчу 2: 0, а ў пачатку другога — 3: 0. А пераход «Славянскага Вялеса» на гульню з «пагоню» за дывідэндамі віцяблянам карысці не прынёс, а толькі павялічыў перавагу ФК «Шуміліна» ў ліку.

«Шуміліна» змагалася з «Энергетыкам» за чацвёрты радок турнірнай табліцы. Аднак, па ўсяму відаць, што ўсё свае станоўчыя эмоцыі шумілінскія футбалісты пакінулі ў сваёй папярэдняй гульні, калі разгромілі асноўнага фаварыта турніру «Славянскі Велес». Першая палова іх апошняй гульні на турніры прайшла пад дыктоўку суперніка — 0:3. Але няўрымслівае «Шуміліна» не здалося на літасьць пераможцы і працягвала барацьбу, адыграўшы на фінішы матчу два галы.

У выніку параза: «Энергетык» (Навалукомль) — ФК «Шуміліна» — 3: 2

Матч «Сянно» — ФК Шуміліна атрымаўся самым відовішчным па напалу пачуццяў. У гэтым матчы было над чым задумацца і над чым перажываць. Але здача зноў абмінула шумілінскіх футбалістаў: ФК «Шуміліна» прайграў камандзе «Сянно» з лікам 3:4. На жаль, нашы спартсмены ўступілі яшчэ адной камандзе: ФК «Шуміліна» — «Газавік» — 2:5.

Нагадаем, што першы тур чэмпіянату Віцебскай вобласці намечаны на 21-22 траўня. Каманды зноў будуць падзелены на 2 групы па тэрытарыяльнай прыкмеце. Як і ў мінулым годзе каманды згуляюць у 2 круга, пасля чаго 3 лепшых патрапяць у фінальны этап. У фінал каманды выходзяць з ачкамі, набранымі толькі ў матчах паміж сабой, і згуляюць з прадстаўнікамі іншай групы таксама ў 2 круга, гэта значыць у фінале яшчэ 6 матчаў. Плэй-оф у гэтым сезоне адменены.

Алесь Прыбярэжны

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

ЧАРГОВЫ ДАЧНЫ КРАДЗЕЖ З УЗЛОМАМ

Напрыканцы красавіка ў міліцыю паступіла паведамленне ад пенсіянера аб крадзяжы, які ўчынілі невядомыя зламыснікі на яго дачы. Прапалі інструменты, адзенне і прадукты харчавання.

Дачныя крадзяжы ў раёне даўно сталі штодзённым здарэннем.

Пік дачных крадзяжоў прыпадае на лістапад і красавік, цяперлюдзі часцей даведваюцца пра іх вясной, калі прыязджаюць на дачу.

29 красавіка апоўдні ў Шумілінскі РАУС звярнуўся 83-х гадовы пенсіянер. Гаспадар дачнага дома заявіў, што ў перыяд з 18 гадзін 27 красавіка па 13 гадзін 29 красавіка неўсталяваны зламыснік узламаў навясны замак і залез у памяшканне.

З хаты зніклі: электрапомпа, дзве электрадрэлі, два падаўжальніка, адзенне і прадукты харчавання. Нанесеная шкода складае 3,5 мільёнаў рублёў.

ЗЛІЛІ САЛЯРКУ…

У Шумілінскі РАУС звярнуўся жыхар райцэнтра, уладальнік вялікагрузнага аўтамабіля ДАФ.

Мужчына расказаў, што з паліўнага бака грузавіка невядомыя злілі каля 60 літраў дызпаліва. Праз некторы час крадзеж саляркі па начам прадоўжыўся – знікла яшчэ 50 літраў.

Работнікі міліцыі злачынцу адшукалі – ім аказаўся жыхар Шуміліна, які быў раней судзімы. Мужчына прызнаўся ў тым, што ўчыніў крадзёж паліва. Супраць яго ўзбуджана крымінальная справа.

ГРАМАДСКАЯ БЯСПЕКА

ВУЧЭННІ РАТАВАЛЬНІКАЎ

У Шуміліне на тэрыторыі прадпрыемства па вырабе харчовай пластыкавай тары ТАА «Альянспластрэсурс» прайшлі тактыка-спецыяльныя вучэнні, у якіх прыняло ўдзел падраздзяленне МНС Шумілінскага гарнізона.

Не засталіся ўбаку і персанал прадпрыемства, добраахвотна пажарная дружына аб'екта, а таксама аварыйныя службы раёна.

Паводле версіі вучэнняў, на складзе гатовай прадукцыі адбылося «ўзгаранне ўпаковачнай тары», тым самым стварылася пагроза распаўсюджвання гарэння на ўсю прадукцыю, якая знаходзіцца на складзе.

Да прыбыцця падраздзяленняў міністэрства надзвычайных сітуацый членамі добраахвотна пажарнай дружыны аб'екта быў абвешчаны ўвесь персанал прадпрыемства. Да таго ж былі неадкладна прыняты першапачатковыя дзеянні самастойнага тушэння ачага першаснымі сродкамі пажаратушэння.

Ужо па прыбыцці падраздзяленняў МНС на месца была арганізавана іх сустрэча і перадача інфармацыі аб наяўнасці людзей і прынятых мерах. У ходзе правядзення вучэнняў «пажар быў аператыўна лакалізаваны і ліквідаваны». Як бачна, з пастаўленай задачай справіліся паспяхова.

Як вядома, мэтай правядзення вучэнняў з'яўляецца азнаямленне з падобным аб'ектам, які пабудаваны ў 2015 годзе. У гэтам выпадку не лішнім будзе і навучанне персаналу тактыцы тушэння пажараў на аб'ектах выкарыстаннем поліпрапіленавых матэрыялаў. Плюс да гэтага — адпрацоўка пытанняў узаемадзеяння пры тушэнні пажараў з іншымі службамі раёна. Па выніках праведзеных вучэнняў быў праведзены дэталёвы разбор дзеянняў усіх удзельнікаў. Варта дадаць, што ў ходзе вучэнняў яго ўдзельнікі цяпер больш дасканала азнаёміліся з тэхналагічным працэсам па вырабе поліпрапіленавых матэрыялаў.

Напрыканцы акцыі намеснік начальніка раённага аддзела Іван Маскалькоў правёў дадатковае навучанне работнікаў прадпрыемства. Былі агучаны асноўныя прычыны ўзнікнення пажараў і гібелі на іх людзей у раёне.

Ян Вайтовіч

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі “Світанак”, то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

РЭХА ПЕРАМОГІ

«КАК БУДТО НЫНЕШНЕЕ НАЧАЛЬСТВО ИМЕЕТ КАКОЕ-ТО ОТНОШЕНИЕ К ТОЙ ПОБЕДЕ»

В Беларуси День Победы отметили менее помпезно, чем в России. Власти постарались, в частности, минимизировать присутствие «георгиевской ленточки», которая после Крыма, войны на Донбассе воспринимается у нас неоднозначно. Не было в этот раз парада. Но по большому счету, белорусская идеологическая вертикаль не может отойти от советской матрицы празднования 9 мая.

Аллергия на казенщину

Многие мои знакомые принципиально проводят этот день вдали от тусовок с казенной символикой, банальными речами и пивом, потому что для них та война — прежде всего страшная трагедия, катастрофа на всех уровнях: глобальном, национальном, уровне отдельной семьи. Своей семьи.

Люди думающие убеждены, что та Победа не должна маскировать провалы, подлости, жестокость сталинского режима. И тем более не должна маскировать бездарность нынешних властей, пытающихся спекулировать на подвиге дедов и прадедов.

Лента фейсбука в эти дни поведала мне много трагических историй, контрастирующих с официозной бравурностью, — о позоре оккупации, оборотной стороне «партизанки», презрительном отношении коммунистического начальства к человеческой жизни как на фронте, так и в тылу, возвращении после победы в неволю в собственной стране... В иных семьях жертв репрессий «родных» властей оказалось больше, чем павших на той войне.

Судя по воспоминаниям, например, огромное число белорусских мужчин (в том числе мой дед Иосиф, пулеметчик) полегло в 1944-45 годах в боях с немцами в Восточной Пруссии. Не обученных как следует, необстрелянных, их бросали в самое пекло, в лобовые атаки на амбразуры — как бы в отместку за годы, проведенные под оккупацией. Будто эти люди были виноваты, что в 1941-м не попали под мобилизацию, потому что Красная Армия откатилась на сотни километров за считаные дни.

Правда и фальсификация: все перевернуто

И в России, и в Беларуси власти с раздражением реагируют на неприятную правду о той войне. В их трактовке «правда» — это удобная лакированная мифология.

Вот и Александр Лукашенко, выступая 9 мая на возложении венков к монументу Победы в столице, шаблонно повторил: «Мы не позволили и никогда не позволим исказить правду об этой победе, фальсифицировать и отнять ее у наших детей и внуков».

Официальный лидер также подчеркнул, что за период оккупации «наши партизанские отряды и соединения уничтожили более полумиллиона вражеских солдат и офицеров, не меньше, чем союзные армии США и Великобритании после открытия второго фронта».

«Мы»! Как будто нынешнее начальство имеет какое-то отношение к той Победе. А где ваши собственные победы? Вы что, приблизили свою страну материально к уровню Запада, тех же немцев? Как бы не так. Сегодня «белорусская модель», которая держалась на советской индустриальной базе и российских дотациях, коллапсирует. Убогость хозяйственного (как и прочего) мышления, непрофессионализм отечественных державных мужей высветились нынешним кризисом во всей красе.

Привязка к советской матрице

В целом масштаб торжеств в честь Дня Победы в Беларуси в последние годы снижается, что особенно заметно, если сравнивать с размахом и помпезностью празднования этой даты в России. Такой вывод делает политолог и историк, эксперт минского аналитического центра «Стратегия» Валерий Карбалевич.

В комментарии для Naviny.by онотметил:«Белорусскиевласти стараются дистанцироваться от характерного для России имперского концепта этого праздника. Но делают это мягко, чтобы не осложнить отношения с Москвой».

На некоторое отличие белорусского формата празднования Дня Победы от российского обратил внимание в комментарии для Naviny.by и минский историк, шеф-редактор журнала Arche Александр Пашкевич. По его мнению, различие «определяется тем, что, как бы ни относиться к нынешней белорусской власти, ей все же чужды имперскость и реваншизм».

Консервация унылого застоя

При этом, добавлю, белорусские власти не просто по инерции следуют ритуалу или продолжают его культивировать во избежание конфликтов с Москвой (где в последнее время и так модно будировать тему «батькиной измены»).

Нет, белорусское начальство использует то, что на казенно-пафосном сленге называется «наследием Великой Победы», достаточно прагматично и по-своему гибко. Власти спекулируют на военной тематике, исторической памяти белорусов о колоссальных страданиях, чтобы перевести стрелки, сместить фокус с собственных экономических провалов.

Не случайно, полагает Карбалевич, и открытие пятого Всебелорусского народного собрания — традиционного мероприятия в стилистике съездов КПСС — назначено на 22 июня, день начала Великой Отечественной войны. По мнению политолога, белорусам снова будут внушать, что нет ничего важнее мирного неба над головой.

«Власти смещают акцент на то, что главные уроки той войны — это необходимость сохранять мир, стабильность, порядок на белорусской земле», — отмечает Карбалевич.

И если отбросить искусственный пафос официозных ораторов, то в нашей ситуации это означает подвести базу под консервацию унылого застоя.

Александр Класковский
naviny.by

ГАНЕБНЫ РЭФЕРЭНДУМ

10 НЯПРАЎДАЎ ПРА БЕЛАРУСКУЮ МОВУ

14 траўня 1995 году адбыўся рэферэндум, які зрабіў рускую мову дзяржаўнай, а беларускую адсунуў убок. Старыя забабоны пра беларускую мову з таго часу не зніклі, а новыя набылі форму. Я сабраў дзесяць самых знаменных забабонаў і прэтэнзій да беларускай мовы, што дасюль выкарыстоўваюцца ў спрэчках.

1. Мова ўсяго толькі зручная прылада стасункаў.

Выказванне, з якім звыкла згаджаюцца. Але з яго само сабой вынікае, што варта карыстацца прыладамі, што маюцца пад рукой – а гэта, у сучаснае Беларусі – руская мова і рускія словы.

Сцверджанне гэтае – падступная недагаворка. Мова не толькі і не столькі прылада, колькі складаная сістэма светабачання, знітаваная з каштоўнасцямі. Мова накідае на свет сваё сеціва тлумачэнняў, што адрозніває мову адну ад адной, задае гульню сэнсаў. Беларускім "каханню" і "любові" адпавядае адна руская "любовь", "памяркоўнасць" амаль не перакладаецца, а зручная "шуфлядка" выклікае ў суседзяў ступар.

Лічыць мову проста прыладай не выпадае.

2. "Няма розніцы, якой мовай карыстацца".

Гэтае сцверджанне звычайна закладзенае ў пытанні: "А якая розніца?", якое гучыць (заўжды) на рускае мове. Чыноўніцкі варыянт такой "абыякавасці" – выказванне: "У нас дзве дзяржаўныя мовы".

Гэтае сцверджанне – нават прапісанае ў канстытуцыях (шматкроць змененых) – фактам не адпавядае. Атрымаць вышэйшую адукацыя на беларускае мове – справа амаль немагчымая (на ўсю краіну толькі трыста беларускамоўных студэнтаў), законы выдаюцца на рускае мове, на тэлевізіі беларускую мову, калі і адшукаць можна, то толькі гады ў рады. У сучаснае Беларусі розніца ёсць – і ў дзяржаўных інстанцыях яна на карысць рускае мовы.

3. Беларуская мова правінцыйная.

Беларуская мова калісьці гучала ў вёсках, але даўно перабралася ў горад. Сёння цікавыя – і нават элітарныя – рэчы гучаць на беларускае мове. За рускай мовай зарэзэрваваная пакуль масавая культура.

4.Яквыкладацьматэматыку, фізіку па-беларуску?

Сцверджанне блізкае да папярэдняга і ва ўшчэнт хлуслівае. Беларуская тэрміналогія добра распрацаваная, маюцца слоўнікі, падручнікі, энцыклапедыя. На беларускае мове выкладалася – і выкладаецца – матэматыка ў Беларускім гуманітарным ліцэі, які, нягледзячы на свой сённяшні падпольны статус, застаецца выдатнай адукацыйнай установай.

5. Час нацый прайшоў. Навошта чапляцца за мову?

Гэтае сцверджанне звычайна выкарыстоўваецца, каб абвінаваціць беларускую мову і людзей, што яе абараняюць – у рэакцыйнасці і адсталасці. Але чамусьці працэсы моўнага рэнесансу і аднаўлення нацый, што здаўна ўключаныя ў тыя ці іншыя дзяржавы, адбываюцца ў самых розных рэгіёнах Заходняй Еўропе, на якую спасылаюцца абвінавачвальнікі.

6. Пакінем усё як ёсць.

Пакінуць усё як ёсць ні ў кога не атрымаецца. Моўныя працэссы ніколі не стаяць на месцы. Умовы, што склаліся ў Беларусі – русіфікаваныя школы, тэлевізія, абсалютная дамінацыя расейскай інфармацыйнай прасторы – толькі спрыяюць далейшаму выціскванню беларускае мовы, якое, зрэшты, у лукашэнкаўскай Беларусі ідзе імклівымі тэмпамі (з 1995 года нават палову дашкольнікаў у вёсках выхоўваюць на рускае мове, чаго раней не было ані блізка). Каб захаваць хоць бы існы ўзровень беларускае мовы, трэба прыкладаць намаганні, якія "пакідальнікі" прыкладаць не збіраюцца.

7. Народ выказаўся на рэферэндуме. Большасць – супраць.

Праведзены з парушэннямі і махлярствамі рэферэндум не мае сілы. Мала таго, аніякі рэферэндум на гэтую тэму не будзе мець сілу, бо выказваца на конт мовы – што існуе праз пакаленні – мусяць не толькі жывыя, але й памерлыя і тыя, што яшчэ не нарадзіліся.

8. Навязванне беларускае мовы парушае правы чалавека.

Гэтае сцверджанне перапоўненае перакрутамі. Правы адна-го чалавека завяршаюцца там, дзе пачынаюцца правы другога. Для рускамоўнага чалавека ў Беларусі адкрытыя ўсе шляхі, беларускамоўны штодзень сутыкаецца з перашкодамі – і гэта ягоныя правы зацiснутыя. Кажуць нават пра "лінгвацыд" – вынішчэнне беларускае мовы, як такавой.

Але ёсць яшчэ адзін чыннік. Мова – з'ява калектыўная, і калектыўная культурная каштоўнасць. За яе захаванне адказвае грамадства – і дзяржава, на тэрыторыі якой мова жыве. Пакуль гэтая адказнасць, што прадугледжвае пэўныя абавязкі, не праяўленая.

9. Гэта пытанне, увогуле, для грамадства не істотнае.

Калі гэтае пытанне такое неістотнае, то чаму на яго так нервова рэагуюць суседзі? Ім – што за справа? І чаму на гэтае "неістотнае" пытанне ўпарта рэагуюць "абыякавыя", якія сядзяць на беларускамоўных форумах, з пенай у роце даказваючы, што ім напляваць? Зрэшты, калі абыякавым напляваць, іншым не.

10. "Я асабіста не супраць беларускае мовы".

З гэтага выказвання звычайна пачынаецца выказванне пра беларускую мову. А потым следуюць усе ці асобныя ўзгаданыя аргументы. Калі чалавек, сапраўды, быў бы не супраць беларускае мовы, ён гэтымі аргументамі не карыстаўся бы.

Андрэй Расінскі
"Новы час"

ПРА БЕЛАРУСЬ

ЛЕНИВЫЙ НАРОД

Зацепило! Призыв Александра Лукашенко к белорусам работать еще лучше, а не кивать на власть, прозвучал полным издевательством.

Свою пламенную речь глава государства произнес совсем недавно, общаясь после пасхального богослужения с жителями Шклова. В частности, Лукашенко призвал граждан критически оценивать, прежде всего, результаты собственного труда, думая над тем, как работать еще лучше.

– Если мы начинаем друг на друга толкать, что это кто-то должен сделать, не я, это власть плохая, которая должна сделать – это плохо, это неправильно. Надо, прежде всего, смотреть на себя – а что я сделал?

Примечательно, что сообщить гражданам о том, что они недорабатывают, Лукашенко решил в День труда – 1 мая. Да и посыл не кивать на власть прозвучал с точностью наоборот: мол, сами виноваты – плохо работаете.

Впрочем, обвинять своих сограждан во всех экономических неудачах — давняя практика Александра Григорьевича. В 2014-м белорусы устроили ему в стране девальвацию, скупив в обменниках долларыинакупивавтомобилей.В2013-м обрушили легкую промышленность, вывезя из страны валюту и «привозя назад европейский мусор». В 2011-м подорвали золотовалютные запасы страны, устремившись на курорты в Египет. А потом и вовсе решили устроить в стране голод, разобрав в магазинах сахар и масло.

Теперь вот еще выяснилось, что и работают они не очень... А пока власть упахивается, нам стоит задуматься, где же мы так сильно недоработали?

Может, это крестьяне так плохо вскопали землю, что внешний госдолг вырос до рекордных 13 миллиардов долларов?

Или, может, рабочие так плохо трудились, что количество скопившихся на складах тракторов и прочей продукции превысил все возможные пределы?

Или, может, это ленивые работники предприятий так намылили глаз руководству, что оно больше не в состоянии было видеть их чаще трех раз в неделю, отправив в «незаслуженные» отпуска?

В общем, есть о чем задуматься. Хотя уже сейчас можно с точностью сказать, где именно белорусы недоработали и что до сих пор не сделали из того, что давно должны были сделать — это заставить власть уважать себя.

Анастасия Зеленкова
gazetaby.com

БЕЛАРУСЬ - РАСЕЯ

ГАЗАВАЯ ПАСТКА

Цяперашні беларуска-расейскі газавы канфлікт, які распачынаецца на нашых вачах, мала падобны да ранейшых. Тыя дамовы аб цэнах на газ, якія былі падпісаныя паміж Менскам і Масквою ў пэрыяд высокіх коштаў на энэргарэсурсы, тады былі выгадныя Беларусі. Цяпер, калі сусьветныя цэны на нафту ўпалі (а газавыя кошты ў значнай ступені прывязаныя да нафтавых), ранейшыя пагадненьні сталі нявыгаднымі для беларускай дзяржавы. Аднак Расея адмаўляецца іх пераглядаць, спасылаючыся на тое, што дамовы, на якіх у 2011 годзе настойваў Менск, трэба выконваць.

І вось у такой сытуацыі здарылася абвастрэньне канфлікту. Гаворка ідзе ня проста пра элемэнтарную завінавачанасьць, якой у беларускай эканоміцы цяпер шмат, бо ў прадпрыемстваў няма чым плаціць. У дадзеным выпадку беларускі бок пайшоў на абвастрэньне, пачаў дзейнічаць з пазыцыі сілы, стаў явачным парадкам усталёўваць сваю, «справядлівую», на думку Менску, цану на газ. Гэта не самадзейнасьць абласных арганізацыяў, якія займаюцца газазабесьпячэньнем. У дадзеным выпадку гаворка ідзе пра сьвядомую пазыцыю ўраду, прынятую на палітычным узроўні, яе агучыў віцэ-прэм'ер Уладзімер Сямашка. Беларусь чыніць ціск на Маскву, каб тая ў гэтым пытаньні пайшла на саступкі.

Так часта бывала і раней, калі беларускі бок не прасіў, а патрабаваў ад Расеі саступак, ішоў на скандал. Узгадаем, напрыклад, калійную вайну 2013 году, калі кіраўніцтва Беларусі брутальна арыштавала гендырэктара расейскай кампаніі «Уралкалій» Уладзіслава Баўмгертнэра, патрабуючы кампэнсацыі за нанесеную шкоду і крыўду.

Як і тады, цяпер Лукашэнка таксама ідзе на публічны канфлікт, паводзіць сябе з Расеяй досыць сьмела, нават праваакатыўна. Варта заўважыць, што падчас нядаўняга выступу ў Нацыянальным сходзе з пасланьнем кіраўнік дзяржавы даволі жорстка крытыкаваў РФ. Лепшы спосаб абароны, апраўданьняза пэўнаедыстанцыяваньне ад Масквы ў замежнай палітыцы — гэта наступ. Лукашэнка нават прыводзіў у прыклад пазыцыю Захаду, супрацьпастаўляючы яе расейскай. Паездка ў Стамбул — гэта таксама быў пэўны выклік Маскве.

У чым прычыны такой вольнасьці? На мой погляд, тут справа ў тым, што падзеньне сусьветных нафтавых коштаў разбурае адну з крыніц эканамічнай падтрымкі Беларусі з боку Расеі. Расейскі энэргетычны грант моцна зьменшыўся. Гэта значыць, што зьмяншаецца ступень эканамічнай залежнасьці Менску ад Масквы. І гэта дазваляе беларускаму кіраўніцтву паводзіць сябе больш свабодна ў дачыненьні да РФ.

І тут цікавая рэакцыя расейскага боку. У "Газпрома" ёсьць вельмі дзейсны рычаг ціску на Беларусь, які ён раней выкарыстоўваў шмат разоў. Расейская кампанія магла проста скараціць пастаўкі газу ці хоць бы прыгразіць гэтым. Бо газавы кранік у яе руках.

І што ж робіць дзяржава, якая прэтэндуе на глябальную ролю ў сьвеце, якая ўступіла ў зацяты палітычны канфлікт з самімі Злучанымі Штатамі? Цяжка паверыць, але яна ў спрэчцы з бліжэйшым саюзьнікам апэлюе да міжнароднага права. Кампанія «Газпром трансгаз Беларусь», якой валодае «Газпром», падала пазоў у міжнародны арбітраж на беларускія абласныя газавыя структуры. Расея будзе судзіцца зь Беларусьсю! Выпадак унікальны. Звычайна беларуска-расейскія разборкі ладзяцца «па пацанскіх паняцьцях»: бакі высьвятляюць, хто больш круты. А вось цяпер усё мае вырашыць суд. Як казаў Лукашэнка, сьвет страціў розум.

Валер Карбалевіч
"Радыё Свабода"

СУДОВЫ ПРАЦЭС

«НЕУЖЕЛИ ЗА 40 ЛЕТ РАБОТЫ Я НЕ МОГУ ПОСТРОИТЬ КОТТЕДЖ?»

Сенатор Анна Шарейко недоумевает, почему она, руководитель со стажем, должна оправдываться в суде за дом, дачу в глухой деревне, машину и любовь с литовским бизнесменом.

— Этот злосчастный дом — как бельмо для всех. Зачем я тогда работала всю жизнь, если не могу позволить минимальные блага в предпенсионном возрасте? Я не воровала у государства! — заявила во вторник в Верховном суде сенатор и директор Витебской птицефабрики Анна Шарейко.

Она говорила громко, четко, эмоционально, часто ссылаясь на цифры и статистику.

— Анна Васильевна зажигает, — говорили в перерыве адвокаты.

Напомним, уже третий месяц суд рассматривает громкое дело руководителя птицефабрики «Ганна». Вместе с ней в статусе обвиняемого оказались еще 6 человек. Следствие уверено: во время тендера на поставку кормов Шарейко лоббировала интересы компании «Русском-Р», которая фактически принадлежит ее литовскому возлюбленному Вальдемарасу Норкусу, и отклонила более выгодное предложение ОАО «Экомол», что привело к ущербу в 4 миллиарда рублей.

— Как можно так все перевернуть? О каком лоббировании идет речь? — не скрывала свое возмущение Анна Шарейко. — Никогда на планерках не говорила, что покупать премиксы нужно только у «Русском-Р». Как бы я потом смотрела в глаза специалистам? Я поступала честно, справедливо и верно. Никогда не обсуждала с Норкусом дома рабочие дела. У меня было два мира — дом и работа, и эти миры никогда не путала. Волосы вставали на голове, когда читала обвинение.

А дальше гособвинитель стал интересоваться всем: когда была продана квартира и построен дом? ночевал ли Норкус у Шарейко? когда они стали жить вместе? кто платил в ресторане за ужин?

— Все расскажу, мне нечего скрывать. Продав квартиру, одолжила денег у сестер под честное слово, до сих пор не рассчиталась. В 2009 году брала у Норкуса заем и вернула.

— Так где вы взяли деньги на строительство дома? — уточнил прокурор Метельский.

— Послушайте, я 40 лет работала. Неужели не могу построить коттедж в 230 квадратов, из них только 120 квадратов жилых. Чем этот дом отличается от других? В нем нет ничего сверхъестественного: стены покрашены краской, наполовину сделан из стекла, это позволило удешевить проект. Да, он выглядит не так, как все дома в Витебске, потому что его проектировали в Литве.

— Вы объездили полмира. За какие средства? — спросил гособвинитель.

— Следствие перепутало все поездки — и личные, и командировки. От птицефабрики я была в Италии, Израиле, Турции, Бельгии, Германии, Голландии... С Норкусом нас связывали только искренние, ничем не обремененные чувства. Я и теперь не знаю, что у него есть из имущества и на кого оно зарегистрировано.

— Чувства — это хорошо, но кушать хочется всегда, — отметил прокурор Метельский. — Кто платил за поездки?

— Норкус европейский человек, а я независимая женщина. Каждый платил за себя. Мы не вели совместного хозяйства, только договорились, что в новом доме я оплачиваю интернет, электроэнергию, вывоз мусора, а он — аквариум, бассейн и обеспечивает уборку.

— А в ресторане кто платил?

— Послушайте, неужели мужчина не может за меня заплатить? Да, я ела за его счет, — улыбалась Шарейко. — Меня удивило, что в материалах уголовного дела еще и технику в доме перечислили. Государственный обвинитель, вот у вас дома «Витязь» стоит? (прокурор улыбнулся, но промолчал. — Ред.). У меня, как и у всех, стоит Sony. И что? Следствие все перевернуло. Дом — это мое единственное жилье, счетов нет, бизнеса тоже, родственников перекопали, все живут скромно.

Анне Шарейко пришлось также объяснять, почему она звонила руководству «Русском-Р», зачем просила погасить перед ними долг.

— Не доводите все до абсурда. Это рабочие вопросы. В день у меня тысяча звонков. Пусть бы кто пожил в таком ритме, как работала я, сошел бы с ума, — отметила Шарейко. — Грамотному человеку понятно и видно, как проводилась проверка «Экомола» и Витебской птицефабрики. Если бы следствие согласилось провести экономическую экспертизу, все стало бы на свои места, но нам дважды отказали.

О том, что дела на фабрике теперь не очень, говорят и нынешние сотрудники, и те, кто сейчас сидит за решеткой. Согласно цифрам, озвученным в суде, в 2015 году предприятие недополучило прибыль в 194 миллиарда. А в предыдущих годах прибыль составляла 10 миллионов долларов.

— Если бы не отсутствовала руководство и ключевые специалисты, которые сейчас находятся под стражей, этого не было бы! Мы прошли такую закалку! У фабрики теперь трудное финансовое положение, не за что покупать добавки, корма. Специалисты напуганы правоохранительными органами и боятся выбрать лучшего производителя. Это правоохранительные органы наносят ущерб — и дальше все идет по наклонной? — уверена Анна Васильевна.

Единственный, кто выступил против Шарейко и ее команды — Владимир Лиоренцевич. Он единственный, кто остается на свободе и находится под подпиской о невыезде. На показаниях бывшего главного специалиста фабрики строится все обвинение. Однако в суде выяснилось: в тот день, когда Шарейко якобы вызвала его в кабинет и дала указание, чтобы тендер выиграл «Русском-Р», Анна Васильевна была за границей.

— Все слова лживые, и все заявления Лиоренцевича можно опровергнуть, — добавила Шарейко.

Процесс продолжается.

Катерина Борисевич
«Комсомольская правда в Белоруссии»

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 17.05.2016 у 16.50
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.